

Jiří Hasman: Kakao v Africe

Bakalářská práce

Posudek oponenta

Předložená bakalářská práce obsahuje celkem 54 stran, kromě samotného textu autor využívá i 6 tabulek, 24 grafů a 4 mapy. Seznam použitých zdrojů čítá 7 položek česky psané literatury a 27 položek internetových zdrojů.

Práce se skládá včetně úvodu a závěru ze 7 kapitol vlastního textu uspořádaného do dílčích podkapitol. Po úvodu, kde autor definuje cíle a výzkumné otázky, následuje metodika a poté kapitola třetí, jež charakterizuje rostlinu kakaovníku z botanického hlediska. Čtvrtá kapitola *Geografické rozšíření kakaovníku* je z mého pohledu nejzdařilejší částí práce. Pojednává o vhodných přírodních podmínkách pro pěstování kakaovníku, dále o historickém vývoji rozšíření tohoto stromu jak na makro úrovni podle světadílů tak na úrovni jednotlivých států. Věnuje se i důležitému aspektu obchodu s kakaem - fluktuaci cen kakaa na světových trzích a jejích příčinách zahrnujících výkyvy počasí i politickou situaci v největším pěstiteli – Pobřeží Slonoviny. Pátá kapitola, která zaujímá dvě pětiny rozsahu práce, nabízí systematický přehled všech afrických zemí, jež kakao pěstují, přičemž každé zemi je věnován prostor úměrný objemu její kakaové produkce. Šestá kapitola, jak sám autor v úvodu zmiňuje, je méně geografického charakteru. V závěru práce autor shrnuje obsah a odpovídá na položené výzkumné otázky, přičemž správně odpověď negeneralizuje pro celou Afriku, nýbrž africké pěstitele vhodně rozděluje do několika skupin států podle zjištěných výsledků.

Celá práce je napsána pečlivě bez překlepů a hrubek čtivým slohem a je vhodně doplněná kvalitně zpracovanými grafy, tabulkami i mapami.

Nyní přejdu od pozitiv k některým nedostatkům práce. Autor nezvykle odděluje u letopočtů mezerou místo tisíců a stovek. Dále se vyskytuje několik omylů – kapitola 3 má jiný název v obsahu, jiný v textu, kapitola 7.2 je v textu špatně očíslována (jako 6.4), dále v textu je nepřímě citována Kostíková 2008 (str. 38), která však není uvedena v seznamu literatury. V seznamu literatury také nejsou ve dvou případech rozlišena dvě díla od stejného autora z téhož roku písmeny „a“ a „b“ (Šloufová 2008, Vítek 2007), v samotném textu autor toto rozlišení však má. Pak mám ještě drobnou formální poznámku – pokud chybí data, nenechává se v příslušném políčku tabulky prázdné místo (str. 17), ale napíše se tam např. NA (not available).

Co se týče obsahové stránky práce, kapitola 3 (botanická charakteristika kakaovníku) je podle mého názoru zbytečná jakožto samostatná jednostránková kapitola a lépe by se hodila jako jedna z podkapitol kapitoly 6, jež je zaměřená podobně na méně geografická témata. Celou tuto kapitolu 6 bych pro příště doporučovala autorovi zestručnit, jelikož se z hlediska tématu práce jedná o okrajová témata z jiných oborů.

Poslední výtku bych měla k použitým zdrojům, kde postrádám moji loňskou diplomovou práci *Mezinárodní obchod se zemědělskými komoditami - dopady protekcionismu a spotřeby vyspělých zemí na rozvojové země: s příkladem kakaa a cukru* (obhájení září 2007), kde se právě věnuji případové studii kakaa. Také seznam literatury v mé práci nabízí více zdrojů k tomuto tématu, jež mohly posloužit i autorovi. Nejsem si však jistá, zda moje DP byla dostupná v knihovně či jinde v době, kdy autor psal tuto BP.

K autorovi bych měla nyní několik otázek:

1) Z grafu na str. 17 vypadá, že největším spotřebitelem kakaa je Nizozemsko (13 %), ovšem je zřejmé, že nemůže tato 17ti milionová země spotřebovat nejvíce kakaa na světě. Čím je tedy způsobeno, že podle těchto dat ICCO (International cocoa organization) to tak vypadá?

Vysvětlení: Statistika ICCO totiž jako největšího spotřebitele uvádí největšího „spotřebitele“-zpracovatele kakaových bobů – tzn. Nizozemsko, jehož hl. město Amsterdam je největším překladištěm kakaových bobů na světě a je zároveň centrem pro jejich zpracování, tzn. mletí na kakaovou hmotu a další produkty. Ty jsou teprve poté přeprodány dalším státům, kde se finální produkty zkonsumují.

2) Jaký stát světa skutečně zkonsumováá absolutně největší množství kakaa a výrobků z něj - především čokolád?

Odpověď: 1.USA, 2.Německo, 3.Francie,4.V.Británie...

3) Na str. 31 píšete o Pobřeží Slonoviny, že v jeho exportu kakaových produktů začal prudce růst podíl polotovarů vyrobených z kakaa. Nepíšete ovšem o jaký podíl se jedná. Jaký myslíte, že je tedy v současnosti podíl exportu nezpracovaných kakaových bobů na celkovém exportu všech kakaových produktů (kakaové boby, máslo, prášek, koláč, hmota) z Pobřeží Slonoviny?

Odpověď: cca 75 % - Pobřeží Slonoviny tedy vyváží většinu svého kakaa v NEzpracované podobě bobů – tedy s téměř žádnou přidanou hodnotou, z čehož vyplývají malé příjmy z exportu této primární komodity (to platí u všech zemědělských komodit).

I přes výše uvedené připomínky soudím, že požadavky kladené na bakalářské práce zde byly naplněny a doporučuji předkládanou práci k obhajobě s hodnocením stupněm...2.

V Praze dne 10.9.2008

Mgr. Marie Hokrová

